

Kajaanin Vesi -liikelaitos

Perustiedot

Perustehtävät

Kajaanin Vesi -liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan vesihuoltolain mukaisesta vesihuoltolaitostoiminnasta taloudellisesti ja kilpailukykyisesti yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Huolehtii toiminta-alueellaan asutuksen ja siihen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajan toimintojen veden hankinnasta, käsittelystä ja jakelusta sekä jäteveden viemäröinnistä ja käsittelystä kaikissa olosuhteissa. Huolehtii tarvitsemiensa laitosten laitteiden ja johtojen suunnittelusta, rakentamisesta, huollosta ja ylläpidosta sekä toimintansa kehittämisestä.

Palvelujen nykytilan kuvaus

Perustehtävät hoidetaan omajohtoisena työnä, jossa käytetään merkittävästi alihankintaa ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Lietejätehuolto hoidetaan ostopalveluna. Oma henkilöstö on mitoitettu siten, että varallaolo voidaan järjestää omalla henkilöstöllä. Kausityötä ja erityistehtäviä hoidetaan ostopalveluin. Rakennuttamisesta pääosin vastataan itse ja yhteishankkeissa yhdessä ympäristötekniikan toimialan kanssa. Investoinnit ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Asiakassopimushallinta, laskutus ja vesihuoltoon liittyvä tiedotus hoidetaan omana työnä.

Toimintaympäristön muutokset

Vesihuollon maksuja ja hintoja koskeva ohjeistus on muuttunut entistä selkeämmin aiheuttamisperiaatetta noudattavaksi myös alueellisesti. Veden ominaiskulutus ja Kajaanin Veden tuotteiden kokonaisyhteisyynti vähenee, mikä pienentää käyttömaksutuloja. Ikääntyvän vesihuoltoverkoston sekä prosessilaitteiden ja -rakennusten korjausvelan hallinta ylläpitää merkittävää saneeraustarvetta. Vesihuollon digitaalisuus ja asiakaslähtöisyysvaatimukset kasvavat.

Palvelulinjaukset

Palvelulinjaus
Saneerausinvestointeja korjausvelan hallitsemiseksi toteutetaan valtuustokausittain päivitettävän korjausvelkaselvityksen mukaisella määrällä vuosittain.
Keskitytään perustehtävään ja toimintavarmuuteen. Muita tehtäviä otetaan vastattavaksi harkiten vain, mikäli niistä saatava kate on vähintään ydintehtävistä perittävän katteen tasolla ja resursseja tai kapasiteettia on niihin käytettävissä.
Vuoto- ja hulevesien pääsyä jätevesiviemäriin vähennetään omin vuotovesitoimenpideinvestoinnein sekä yhteistyössä Ympäristöteknisen toimialan kanssa.
Täysin veden etämittaukseen ja reaaliaikaiseen laskutukseen siirtyminen 2020-luvun puoliväliin mennessä.
Taksamallin uudistaminen Vesilaitosyhdistyksen ohjeistuksen mukaisesti nykyistä selkeämmin aiheuttamisperiaatetta toteuttavaksi, laskutettavan talous- ja jätevesimäärän väheneminen, huleveden ohjaaminen pois jätevesiviemäristä sekä ydintehtäviin keskittyminen taloudellisesti kestävästi huomioiden.
Jätevedenpuhdistamon uusinnan valmistelu siten, että Peuraniemen jätevedenpuhdistamon teknisen käyttöiän päättyessä 2020-luvun lopussa käytössä on korvaava jätevedenpuhdistamo.
Vesihuollon (talous- ja jätevesi) tuotannon ja jakelun ohjauksen tehostaminen mitattua tietoa hyödyntäen.
Prosessien sujuvoittaminen ja suoraviivaistaminen ja itsepalveluominaisuuksien kehittäminen digitalisuutta hyödyntämällä.
Riskikartoitusten (WSP, SSP ja Granite) ja varautumissuunnitelman päivittäminen ja sen toimenpiteiden toteuttaminen talousarvioiden kautta.

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Tavoite 2021
Tuottovaatimus	1 200 000 euroa, joka koostuu peruspääoman korosta ja tuloutuksesta
Tilikauden ylijäämä ennen varauksia	> 700 000 euroa (ei sitova)

Toiminnalliset tavoitteet

Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2021
Asiakastyytyväisyys	Kuntatekniikan palvelukyselyn vesihuollon osuuden keskiarvo parillisina vuosina, 0 - 5	- (mitataan 2022)
Vesihuollon toimitusvarmuus	Vedenjakelun suunnittelemattomat käyttökatkokset, tuntia/asukas/vuosi	0,10
Sähköisen palvelun lisääminen	Vesimittarien etäluku	42 % vesimittareista etäluennassa

Resurssiviisautta luontokaupungissa

Energiätehokkuus	Jätevedenpumppaamoiden energiatehokkuus optimoitu, % pumppaamoista	65 %
Ympäristöystävällinen viemäröinti ja jätevedenpuhdistus	Jätevedenpuhdistamon kuukausinäytteistä lupaehtojen mukaisia, %	92 %

Tulevaisuus nuorissa

Osaajista elinvoimaa

Harjoittelupaikkojen tarjoaminen tuleville osaajille	Harjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja, htv/vuosi	0,8
--	--	-----

Riskienhallinta

- 20 – 25** **Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski.** Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
- 10 – 16** **Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski.** Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
- 4 – 9** **Huomioitava tai seurattava riski.** Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
- 1 – 4** **Ei riskiä tai hyvin matala riski.** Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio
Strategiset riskit	Laajennetaan vastuualuetta esim. vesiosuuskuntien liittämisen tai kunta-/vesilaitosfuusioiden kautta vaikuttaen vastuiden lisääntymiseen, tehokkuuden (m ³ /km) heikkenemiseen ja edelleen resurssitarpeisiin ja asiakashinnoitteluun	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9
Strategiset riskit	Toimintakyvyn tai palvelutason heikkeneminen puutteellisen omaisuudenhallinnan (korjausvelan kasvun) vuoksi	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8
Strategiset riskit	Kajaanin Veden vastuulle määritetään tehtäviä, joihin sisältyy merkittäviä vastuita tai riskejä, ovat liikelaitosmalliin sopimattomia tai vaativat merkittäviä lisäresursseja.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6
Rahoitusriskit	Myyntivolyymien vähentyminen, josta seuraa tulojen supistuminen.	Todennäköisyys: 5 Vakavuus: 1 5
Rahoitusriskit	Suurten investointien (esim. jätevedenpuhdistamo) rahoitusprosessissa epäonnistuminen	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8
Toiminnalliset riskit	Vesihuollon laaja häiriötilanne poikkeuksellisten sääilmiöiden, sähkö- tai tietoliikennejärjestelmien keskeytyksen vuoksi	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6
Vahinkoriskit	Korvausvastuu vastuuvakuutuksen piiriin kuulumattomasta vesihuollon virheestä aiheutuneesta vahingosta	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6
Vahinkoriskit	Korvausvastuu ympäristölupaehdot ylittävistä päästöistä (esim. jätevedenpuhdistamon toimintahäiriö tai laaja häiriö viemäröinnissä).	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6
Vahinkoriskit	Pandemiariski	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 2 4
Rahoitusriskit	Kajaanin Veden palveluja myydään tappiolla tai ilman katetta.	Todennäköisyys: 5 Vakavuus: 2 10

Toiminnalliset riskit	Vesihuollon häiriötilanne talusveden laatuhäiriön vuoksi.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8
-----------------------	---	--

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet
Päätöksentekoprosessi	Vastuut selkeästi määritelty (hallintosääntö & Kajaanin Veden toimintasääntö)
Henkilöstöasiat	Kaupungin henkilöstöohjelma ja sen seuranta käytössä Kehityskeskustelut pidetään vuosittain kesäkuun loppuun mennessä. Työyhteisötaitojen merkitystä työyhteisön toimintaan korostetaan.
Taloussuunnittelu	Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain.
Kirjanpito ja maksuliikenne	Tehtäväkokonaisuuksien ja tehtävänjaon tarkentaminen Kajaanin Veden ja taloushallinnon välillä asiakastietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen
Talousraportointi	Talousraportointi johtokunnan jäsenille kuukausittain, käsittely johtoryhmässä ja johtokunnassa
Omaisuuksien hallinnointi	Korjausvelan määrän lisääntyminen pyritään estämään ajantasaisten korjausvelkalaskelmien ja riittävien sekä oikein kohdennettujen saneerausinvestointien avulla.
Tietohallinto ja tietoturva	Tietosuojaselosteet ajan tasalla Tietohallinto- ja tietoturvaosaamisresurssien turvaaminen tietohallintoa hyödyntäen tai muilla keinoin sekä tarpeiden aktiivinen esille tuominen tietohallinnolle
Avustusten, takausten ja vakuuksien myöntäminen	Kajaanin Vesi ei myönnä avustuksia, takauksia tai vakuuksia.
Sopimushallinta	Sopimusvastuut määritetty
Hankkeiden (projektien) hallinnointi	Ei omaa hanketoimintaa

Henkilöstö

Kajaanin Vesi	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	19,9	20,7	19,3	18,8	18,8

TULOSLASKELMAOSA 1000 €	TP 2019	TA 2020 muutoksineen	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	7 404	7 518	7 705	7 785	7 863
Liiketoiminnan muut tuotot	18	5	2	2	2
Muut tuet ja avustukset	4		4	4	4
Materiaalit ja palvelut	-2 168	-2 379	-2 330	-2 377	-2 425
Henkilöstökulut	-1 203	-1 224	-1 219	-1 216	-1 228
Poistot ja arvonalentumiset	-1 791	-1 876	-2 001	-1 911	-1 985
Liiketoiminnan muut kulut	-96	-104	-106	-108	-110
Liikelyijäämä	2 168	1 940	2 055	2 179	2 121
Rahoituskulut	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Rahoitustuotot	10				
Tilikauden yli-/alijäämä	978	740	855	979	921

INVESTOINTIOSA 1000 €	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot yhteensä	-2 458	-3 030	-2 850	-3 000	-3 000
Rahoitusosuudet	0	0	0		
Nettoinvestoinnit	-2 458	-3 030	-3 175	-3 000	-3 000
Rakennukset	0	0	0		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-2 399	-2 730	-2 800	-3 000	-3 000
Rahoitusosuudet		0	0		
Suunnittelu					
Rakentaminen	-1 674	-1 950	-1 715	-1 920	-1 960
Rahoitusosuudet					
Hulevesi- omaisuuden luovutus kaup.					
Vedenottamot ja pohjavesialueet		-10	0	-200	0
Vedenkäsittelylaitokset, vesisäiliöt ja paineenkorotusasema	-376	-140	-220	0	-500
Jätevedenpumppaamot ja -puhdistamot	-348	-630	-540	-580	-240
Koneet ja kalusto	-1	-200	-325	-300	-300
Aineettomat oikeudet	-59	-100	-50		

RAHOITUSOSA 1000 €	TP 2018	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta	2 770	2 616	2 856	2 890	2 906
Liikely- /alijäämä	2 168	1 940	2 055	2 179	2 121
Poistot ja arvonalentumiset	1 791	1 876	2 001	1 911	1 985
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 189	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Investointien rahavirta	-2 458	-3 030	-2 850	-3 000	-3 000
Investointimenot	-2 458	-3 030	-2 850	-3 000	-3 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	310	-414	6	-110	-94
Rahoituksen rahavirta	-297	150	125	125	125
josta liittymismaksut	204	150	125	125	125
Vaikutus maksuvalmiuteen	13	-264	131	15	31